

دستور جلسه: نهایی کردن دستورالعمل ایل راه برای برنامه ششم و اقتصادی کردن دامداری

حاضرین: آقایان: دکتر ارزانی، دکتر باغستانی، دکتر رزاقی، مهندس یوسفی، مهندس مقیمی، مهندس خادم، مهندس صادقی پناه، مهندس والی، مهندس بهزاد، مهندس فیاض، دکتر علیرضا افتخاری

غائبین: آقایان: مهندس اسکندری، دکتر فرح پور

مباحثی که کلیه اعضا در مورد آنها اتفاق نظر داشتند:

۱- باید در مورد ایل راه یک دستورالعمل تهیه شود و همان دستورالعمل در برنامه ششم گنجانده شود.

۲- باید در مورد ایل راه ها مطالعه جامعی صورت گیرد تا وضعیت و مشکلات ایل راهها مشخص شده و بهتر بتوان برای حل این معضل عشایر تصمیم گیری نمود.

۳- باید دامداری اقتصادی شود و هزینه های آن کم شود.

مشکلات جلسه:

۱- برخی بی نظمی ناشی از زنگ تلفن های همراه و الزام اعضا به پاسخگویی پیشنهاد تنظیم گوشی در وضعیت جلسه جهت جلوگیری از انعکاس صدای زنگ گوشی

۲- مواردی از بحث های دو نفره در جلسه

پیشنهادات:

دستورالعمل پیشنهادی راجع به ایل راه برای برنامه ششم (این دستورالعمل از مجموع پیشنهادات و با توجه به کلمات کلیدی مهم تهیه شده است)

- دولت مکلف است برای رفع مشکلات کوچ عشایر، علاوه بر حفظ کاربری مرتع و تثبیت مالکیت مراتع میان بند، مسیر ایل راه های موجود را با علامتگذاری تعیین و همچنین نسبت به احیاء ایل راه های تصرف شده، احداث اطرافگاه و ساماندهی کوچ عشایر اقدام نماید. در مواردی که برای رفع این مشکل نیاز به پژوهش باشد از طریق مراجع پژوهشی ذیربط اقدام شود.

نظرات ارائه شده در جلسه:

- باید بررسی شود که برای ایل راه چه اتفاقی افتاده است.

- سیصد هزار پرونده قضایی در منابع طبیعی داریم

- احیا ایل راه امکانپذیر نبوده و تنها از راه احداث اطرافگاه با نظر خود عشایر در مکانیابی اطرافگاه امکانپذیر می باشد(مهندس بهزاد).

- استانداریها و سایر دستگاههای حاکمیتی باید مکلف شوند که در مشکلات کوچ نقشی داشته باشند. همچنین باید نهاده ها را تامین کنند.

- یک اطاقک از سوی مسئولین امر خراب می شود اما ویلا خراب نمی شود!؟

- شورای عالی عشایر ظرفیت زیادی دارد، می توان از این ظرفیت در جهت بهبود شرایط کوچ استفاده بهینه نمود.

- باید سازمان زمین تشکیل شود تا متولی امور مربوط به زمین از جمله مالکیت، تصرف، خلع ید و ... شود.
- مشکل کوچ علاوه بر ایل راه، مراتع تخریب شده میان بند و چرای غیر قانونی از مراتع عشایر نیز می باشد که مساله مهمی می باشد (مهندس صفرزاده).
- برخی از ایل راه ها تبدیل به شهر و تاسیسات شده و امکان احیاء آن وجود ندارد. اما با همه این اوصاف برای عبور ایل مشکلی وجود ندارد. چون راه است اما مشکل اصلی کشاورزی می باشد که قطعا برخی از کشاورزیها غیر قانونی می باشد مگر اینکه مجلس قانونی تصویب کند.
- اگر قرار است حکمی دهیم باید جامع باشد.
- کوچ عشایر به شکل سنتی کمتر از ۳۰ درصد می باشد (آمار سال ۱۳۸۷). از اینرو در حل مشکل کوچ نباید خیلی مشکل داشته باشیم.
- باید واقعیات جامعه را بپذیریم و راهکارهایی را ارائه دهیم که کاربردی و اجرایی باشد.
- مشکلات کوچ متنوع بوده و حتما نیاز به مطالعه دارد. الان مردم خودشان تا حدودی مشکل را حل کردند و باید از آنها برای راه حل احتمالی کوچ و ایل راه الگو گرفت.
- برای اجرای حکم ایل راه دو سازمان امور عشایر و سازمان جنگلها و مراتع توان اجرایی کافی را ندارند و باید دستگاههای دیگر را نیز درگیر مسئله کرد. تقویت تشکل ها با ابزارهای مورد نیاز نیز یک راهکار مهم دیگر برای اجرای این حکم می باشد.
- بهتر است در این جلسات برای مراتع روستایی و بهره برداران آن و دیگر مشکلات مراتع کشور هم وقت گذاشت. نه اینکه فقط برای عشایر و آنها فقط مشکل ایل راه آنها وقت گذاشته شود (مهندس یوسفی).
- بهتر است اول مسائل را از یکدیگر تفکیک و دسته بندی کنیم و سپس در مورد هر یک بحث کارشناسی و نتیجه گیری شود و سرانجام بصورت یکپارچه تلفیق و تحت عنوان برنامه مراتع کشور جمع بندی شود. ایل را به این دلیل به طور خاص مورد بحث قرار می گیرد.
- سطح مراتع میان بند کم شده است و موجب افزایش فشار بر مراتع قشلاقی و ییلاقی شده است. تنها راهکار کاهش ظرفیت چرا در میان مدت و بلند مدت است. اگر ظرفیت چرا را کاهش دهیم، می توانیم زمان ورود و خروج را مدیریت کنیم و مشکل سه ماه زمان کوچ را حل کنیم (دکتر باغستانی).
- زمینهای تصرف شده باید با اجبار دولت علوفه کاری شود و اطرافگاهها نیز در همین محلها استقرار یابند.
- ایل راه، میان بند و چرای زودرس سه مشکل مهم کوچ هستند که باید هر سه حل شوند، نه فقط ایل راه.
- باید ایل راه را با علایمی مانند سیمان و بتن در کف زمین مشخص کرد نه تابلو، زیرا تابلو را روستاییان می کنند.
- باید نقشه جامع ایل راه های کشور تهیه شود.
- علوفه دادن در اطرافگاه قابل قبول نیست زیرا اگر یکسال دولت بودجه نداشت یا خشکسالی شد، تکلیف دامدار چیست؟ ثانيا دادن علوفه خشک در حالیکه گوسفند علوفه تر خورده مشکل است.
- واگذاری ایل راه ها قانونا ممنوع است و به ندرت دستگاههای دولتی در آن تغییر کاربری ایجاد کرده اند. باید سازمان عشایر خودش ایل راه ها را تثبیت کند نه اینکه تحیا کند. چون قانونا سازمان عشایر مالک آنها می باشد.

خاتمه بحث ایل راه

شروع بحث اقتصادی کردن دامداری با مدیریت دام و گله

- اقتصادی ترین منبع درآمد مرتعداران دام می باشد.

- باید در این جلسات به دنبال راهکار باشیم نه تقابل نظرات، زیرا باید از این جلسات دستورالعملی برای بهبود وضعیت دامداری و مراتع حاصل شود.

- باید از ضایعات کشاورزی برای خوراک دام استفاده کنیم.

- دولت باید در مناطقی که میان بند از بین رفته است تسهیلاتی برای کوچ ارایه کند یا اینکه در اطراکگاه ها ۳۰ درصد خوراک را تقبل کند زیرا بیشتر از این مقدار منجر به افزایش تعداد دامداران غیر واقعی می شود.

- ساماندهی سوخت و آبرسانی به مراتع نیز دو مقوله مهم برای دامداری هستند.

- در تهیه طرحهای مرتعداری باید همه سال مد نظر باشد نه اینکه یک طرح برای قشلاق و یک طرح برای ییلاق تهیه شود.

- کتاب Global rangeland را ۱۲۰ کشور تهیه کرده اند و کتاب خوبی برای مطالعه می باشد. ترجمه شده آن نزد آقای مهندس مقدسی موجود است.

- پیش شرط مرتعداری ایران سه چیز است. ۱- مرتعداری اقتصادی شود. ۲- رفاه دامدار تامین شود ۳- هزینه های دامداری کم شود.

- برای اقتصادی کردن دامداری باید ۱- تمام عواید حاصل از مرتع نصیب دامدار شود. ۲- برای محصولات ارگانیک مرتعی برند سازی شود. ۳- دامهای پروراری به ویژه بره ها از مرتع خارج شده و با علوفه غیر مرتعی پرور شوند. ۴- اندازه گله اقتصادی شود (۵۰۰ راس) یعنی مدیریت گله با مالکیت گله را باید از هم تفکیک کرد.

- برای مرتعداری دو راه وجود دارد ۱- مستقیم ۲- غیر مستقیم. اگر از راه مستقیم نتوانستیم وارد شویم و کاری را پیش ببریم باید از راه غیر مستقیم وارد شد مثل ورود سوخت و انرژی به روستاها و اتمام بوته کنی.

- باید پروانه های چرا مجددا بررسی شده و افرادی که دامدار نیستند حذف شوند.

- باید تلفات دامها با بالا رفتن بهداشت دام کم شود و دامداری علمی شود. همچنین باید تشکل ها را تقویت کرد (مهندس طاهری).

- میانگین سن پرورش دهندگان بالا رفته و این یک معضل مهم می باشد.

- باید بانک زن و اسپرم تشکیل شود زیرا آمیختگی زیاد شده و نژاد خالص کم شده است.

- زنجیره تولید بسیار مهم است باید تمام حلقه های این زنجیره متصل به هم بوده و تقویت شوند. در این زمینه سازمان امور عشایر طرح زنجیره تولید گوشت عشایر را تعریف نموده است.

- مدیریت تولید مثل در اقتصادی کردن دامداری مهم است. باید مدیریت خوبی در زمینه تغذیه و پرور دامها داشته باشیم.

- ۱۰۰ هکتار مرتع و ۹۱ راس دام میانگین کل کشور است. حدود ۵/۷ میلیون نفر معیشت شان به مرتع وابسته است.

- ۷۱ درصد جمعیت عشایر زیر ۴۰ سال هستند (مهندس صفرزاده).

- بازاریابی دام عشایر و صادرات آن از مباحث مهم است که سازمان امور عشایر در این زمینه طرحی دارد که ۱ درصد از صندوق توسعه ملی کشور معادل ۱۳۰ میلیارد تومان برای آن پول در نظر گرفته شده است.
- توسعه صنایع دستی عشایر یکی دیگر از راهکارهای اقتصادی کردن زندگی آنهاست.
- تعداد زیاد دامدار در مرتع یکی از مهمترین موانع دامداری اقتصادی در کشور است باید دولت به طریقی دامداران با تعداد دام کم را از مراتع حذف کند.
- افزایش تولید بره و بزغاله یکی از مسایل مهم در افزایش درآمد دامداری می باشد. که می توان از طریق تغذیه و بهداشت و ... به آن دست یافت.
- اقتصادی ترین روش پروار بندی، استفاده از علوفه مرتع برای پروار است. هزینه آن یک سوم پروار بندی فعلی می باشد.
- تغذیه دام با علوفه، ذرت و کنسانتره خارجی می تواند مصرف و نیاز آب کشور را کاهش داده و مشکل تامین علوفه دام مازاد را نیز تامین کند.
- برند سازی محصولات ارگانیک باید روی لبنیات باشد زیرا بره ای که با کنسانتره تغذیه می شود، دیگر ارگانیک نیست.
- عوامل موفقیت مرغداری به سه دلیل است. ۱- صنعتی است ۲- تشکل دارند ۳- زنجیره تولید قوی و حساب شده دارند.
- میانگین لاشه بز ۱۴ و گوسفند ۱۷-۱۸ کیلوگرم است.
- دنبه گوسفندان داخل به ترکیه صادر می شود و از آن لوازم آرایش گران قیمت تولید می شود و با قیمت گزاف به داخل کشور بر می گردد.
- مجوز صادرات دام آزاد است.
- دولت مرغ، گندم و سیب زمینی را تضمینی می خرد اما گوشت را نه. این یعنی از دامداری و تولید گوشت حمایت نمی کند.
- سایز بازار در اقتصادی کردن محصولات مهم است. در محصولات آرایش بهداشتی و پوشاک ما نمی توانیم وارد شویم زیرا پتانسیل آنها نداریم.
- وزن لاشه گوسفند در نیوزلند ۱۹ کیلوگرم در ۱۰۰ روز و در کشور همین میزان در ۲۰۰ روز صورت میگیرد.
- ۱۷ درصد شیر گوسفند ماده خشک است.
- پروار بندی شیشک: ابتدا بره یک سال در مرتع بزرگ می شود و سپس با کنسانتره تغذیه می شود. در این روش اندامهای گوارشی بزرگ شده و توان بهتری برای پروار خواهند داشت.
- اقتصادی ترین وزن لاشه گوسفند زیر ۱۸ کیلوگرم است. والسلام.